

Ussat we Margarita -9/ romanyň dowamy

Category: Kitapcy,Romanlar,Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Ussat we Margarita -9/ romanyň dowamy IX bap

KOROWÝEWYŇ OÝUNLARY

Moskwanyň Sadowaýa köçesindäki merhum Berliozyň ýaşan 302- bis öý toplumynyň başlygy Nikonor Iwanoviç Bosoý çarşenbeden penşenbä geçilýän agşamyndan başlap ýowuz aladalara uçrady. Siziň habaryňz bar, bu öye ýarym gije Jeldibiniň gatnaşýan komissiýasy gelip, Nikonor Iwanoviçy çagyrdyp, ony Berliozyň ölüminden habardar edip, onuň bilen bile 50-nji kwartira barypdy. Olar merhumyň golýazmalaryny we beýleki zatlaryny möhürlän wagty, gatnap işleýän öý hyzmatkäri Grunýa hem, ýeňilkelle Stepan Bogdanoviç hem jaýda ýokdy. Komissiýa, merhumyň golýazmalaryny gözden geçirmek için özi bilen alyp gitjegini, onuň ýasaýan jaýy, ýagny üç ottag (zergär dul aýala degişli kabinetiň, myhmanhananyň we aşhananyň) öý toplumy edarasynyň ygtyýaryna geçjekdigini, merhumyň zatlarynyň bolsa tä mirasdarlar tapylýança, şu jaýda saklanmagyň şertdigini Nikonor Iwanoviçe mälîm edipdi.

Berliozyň aradan çykanlygy hakyndaky habar öý ähline – adamlaryna ýyldyrym çaltlygynda ýaýrady, netijede penşenbe günü ir sagat ýediden Bosoýa jaň edip başladylar, soňra bolsa merhumyň jaýyna dawagärlik mazmundaky arzalary getirip başladylar. Gysgasy, Nikonor Iwanoviç bar-ýogy iki sagadyň dowamynnda şeýle arzalardan otuz ikisini kabul kyldy.

Bu arzalarda ýalbaryşlar hem, töhmet hem, gybat hem, hatda jaýy öz hasabyndan abatlap almaga wada berýänler-u banditler bilen bir kwartirada gysylyp ýaşamaga artyk çydam berip bilmejegi hakynda ýazyylan arzalar hem bardy. Bu arzalaryň içinde 31-nji kwartirada börek ogurlap, kemzol jübüsine salýanlar hakynda çeper ýazyylan arza, öz janyna kast etmekçi

bulan bir, binika göwreli bolanlygyny boýun alýan arza hem bardy.

Nikonor Iwanoviç kwartirasyndan daşa çagyryp, ýeňinden tutup, bir zatlary gulagyna pyşyrdap, göz gypyp, «bolýar» diýäyiň, sizi hoşal ederis diýip, wadalar berýärdiler.

Bu azap gündüz sagat on ikiden geçýänçä dowam etdi, soňra takaty tak bulan Nikonor Iwanoviç kwartirasyny terk edip, derwezäniň golaýyndaky edara gaçyp çykyp gitdi, emma adamlar ol ýerde hem ony gününe goýmadylar, şonda ol edaradan hem gaçyp gitdi. Nikonor Iwanoviç yzyndan garama-garama gelýän arzaçylary bir emel bilen azaşdyryp, asfaltlanan howlyň içinden geçip, altynjy girelgäniň, gapysyna girip gitdi we şol betnam 50-nji kwartiranyň ýerleşen bäsinji gatyna göterildi.

Semrän Nikonor Iwanoviç jaýyň gapysynyň öňünde birazajyk saklanyp, demini dürsäp, jaň düwmesini basdy, emma hiç kim gapyny açmady. Ol ýene gaýta-gaýta jaň etdi, hüňürdäp, käýinip, başlady. Emma gapy şonda-da açylmaýardy. Nikonor Iwanoviçiň sabyr-takaty gutaryp, jübüsinden öý toplumy edarasyna degişli bir jübüt ätiýaçlyk açarlary aldy-da, şarpa gapyny açyp, içeri girdi.

– Haý, hyzmatkär aýal, nirede sen? – diýip gygyrdy Nikonor Iwanoviç, ýarym garaňky bosagada durup. – Adyň nämedi? Grunýamydy? Barmyň özi? Seda ber ahyryn?

Hiç kim ses bermedi.

Şonda Nikonor Iwanoviç kabinetiň gapysyndaky sürgüji bozup, portfelinden eplenme metrini aldy-da, kabineteye gadam goýdy.

Gadam basmasyna basdy, emma bosagada geň galmakdan ýaňa doňup galdy, hatda endamy titräp gitdi. Merhumyň stolynyň başynda egnine gözenek kemzol, başyna çapyksuwarlaryň papagyny geýen, gözüne pensine dakan hor, inçeden uzyn bir graždanin... mahlasy, şol adam otyrdy.

– Siz kim bolýaňyz, – graždanin? – gorka-gorka sorady Nikonor Iwanoviç.

– Be! Nikonor Iwanoviç-a, – diýdi bu garaşylmadyk myhman geçiňki ýaly sandyrawuk ses bilen şaňkyldap, soň böküp turup, başlygyň elini mejbury eline aldy-da, gysyp görüşdi. Bu salamlaşuw Nikonor Iwanoviçiň köňlünü asla götermedi.

– Meni bagışlarsyňz, – şübheli äheňde gep başlady ol, – siz kim bolýaňyz? Siz – resmi şahsmy?

– Be, goýsaňyzlaň, Nikonor Iwanoviç! – diýdi nämälim adam dilkeşlik bilen.

– Resmi şahs näme-ýu näresmi şahs näme? Bularyň hemmesi bar zada haýsy nukdaý nazardan garaýsyňa bagly. Hemme zat, Nikonor Iwanoviç, şertli we yrga. Bu gün men näresmi şahsdyryn, emma ertir birden resmi bolmagym-da mümkün. Käte tersine-de bolýar, Nikonor Iwanoviç. Özem onda-da nähili!

Bu pikir öý edarasynyň başlygyny asla kanagatlandyrmadı. Her bir zada müňkür bolmak bu adamyň ganynda bardy, şoňa görä, ýaraňjaňlyk edýän bu graždanın – elbetde, näresmi şahs, anygyragy, bir işsiz bikär bolsa gerek diýip, netije çykardı.

– Kim ahyry sen? Familiýaňyz näme? – diýip, başlyk ýene-de gazaply äheňde sorady, hatda ol nätanyş adamyň üstüne sürünp bardy.

– Familiýam, – diýdi, nätanyş graždanın başlygyň daw-dabasyna asla perwaý etmän, – haý, diýeli ana, Korowýew. Birazajyk garbanjakmysyňz, Nikonor Iwanoviç? Hiç çekinmäň!

– Meni bagışlarsyňz – diýdi Nikonor Iwanoviç indi gahary gaýnap, – nahar nämişlesin! (Nähili bolsa-da, boýun almak gerek, Nikonor Iwanoviçiň özi gaharjaň adamdy).

– Merhumyň otagyna girmek gadagan! Siz näme edip ýörsüziz bu ýerde?

– Merhemet ediň, Nikonor Iwanoviç, oturyň – diýip, jogap berdi graždanın başlygyň gazabyna perwaý hem etmäň, soň hoşamaý edip, ony kürsä teklip edip başlady.

Emma Nikonor Iwanoviç dergazap bolup, kürsüde oturman:

– Kim ahyr sen özüň? – diýip gygyrdy.

– Ýeri, bolýa, aýdaly: men şu jaýda ýaşamaga ygtyýar alan bir daşary ýurtly şahsyň terjimecisi – diýip, özünü tanadan Korowýew sary köwşünü şark edip ýere urdy.

Nikonor Iwanoviçiň agzy açylyp, aňkaryldy. Bu jaýda haýsydyr bir daşary ýurtly şahsyň öz terjimecisi bilen ýasaýanlygy onuň üçin asla garaşylmadyk ýagdaýdy, şu sebäpli ol düşündiriş talap etdi.

Terjimeci çyny bilen düşündiriş berdi. Mälim bolşuça,

Warýetäniň direktory Stepan Bogdanoviç Lihodeýew daşary ýurtly artist, jenap Wolandy bir hepde töworegi dowam etjek gastrollary wagtynda öz jaýynda ýaşamaga hormat bilen teklip edipdir we bu hakda düýn Nikonor Iwanoviçe hat ýazyp, ondan tä özi (ýagny Lihodeýew) Ýalta baryp, dynç alyp gelýänçä, çet ýurtly artisty şu jaýa wagytlaýyn ýazgy etmegi haýış edipdir.

– Ol maňa hiç hili zat ýazan däldir, – geň galyp diýdi başlyk.
– Siz portfeliňizi köwläp görün, Nikonor Iwanoviç – diýdi Korowýew mylaýym äheňde.

Nikonor Iwanoviç egnini gysyp, portfelinı açdy-da, Lihodeýewiň hatyny gördü. – Toba, nähili edip hatyramdan göterildikä, – Nikonor Iwanoviç açık bukja manysyz seredip durşuna hüňürdedi.

– Eh, Nikonor Iwanoviç, mundanam beter wakalar bolýar durmuşda! – diýip jyňyldady Korowýew. – Aljyraňylyk, hem ýadawlyk üstesine gan basyşyň ýokary galmagy, gadyrdan dostymyz Nikonor Iwanoviç! Meniň özüm-de öler ýaly başagaý. Wagt tapyp, söhbet guranymyzda, öz başymdan öten käbir wakalary size hekaýa edip bererin, gülüp, içiňiz gyrylar!

– Lihodeýew haçan gidýärkä Ýalta?
– 0, ol bireýyäm gitdi! – diýip çyňsady terjimeçi, – ol, men size aýtsam, häzir saparda! Mahlasy, niredeliginı şeýtan hem bilmeýär! – şu sözleri aýdyp, ol iki elini edil el degirmeniniň perine meňzedip pyrlady.

Nikonor Iwanoviç daşary ýurtly jenap bilen hut özuniň duşuşmagynyň şertdiginı aýtdy, ýöne terjimeçiden ret jogabyny aldy: asla mümkün däl. İşli. Pişik bilen türgenleşik geçýär.

– Eger isleseňiz, pişigi görkezip bilerin – diýip teklip kyldy Korowýew.

Bu gezek teklibi Nikonor Iwanoviç ret etdi, ýöne ol wagt terjimeçi başlyga has üýtgeşik bir teklibi yqlan etdi. Jenap Wolandyň myhmanhanada ýaşamagy gowy görmeýändigini we giň jaýda erkin ýaşamaga endik edenligi sebäpli, öý edarasy bir hepde, ýagny Wolandyň Moskwadaky gastrollary wagtynda bütin kwartirany, ýagny merhumyň hem otaglaryny goşup, ýaşamaga berip bilmezmiň?

– Eýsem indi merhum üçin barybir dälmi – diýip, gyryljak ses bilen pyşyrdady Korowýew, – özüniz hem düşünip dursyňyz,

Nikonor Iwanoviç, indi oňa bu jaýyň geregi ýok, şeýle dälmi?
– Bu teklibe birneme geň galan Nikonor Iwanoviç, daşary ýurtly myhmanlar hususy jaýda däl-de, belki «Metropol» myhmanhanasynda ýaşamalydyr diýen mazmunda garşylyk bildirdi.

– Aýtdym-a size, ol öler ýaly ynjk – diýip, pyşyrdady Korowýew, – asla islemeýär! Myhmanhanany gowy görmeýär! Ine, şeýle doýandyryň bu inturistlerden! – diýip, içgin janykdy Korowýew, damarlary görnüp duran boýnuna elini eltip, – ynanýaňzmy, janymdan doýurdy! Gelýärler-de... ýa edil ysgaw it ýaly içalylyk edýärler, ýa dowamly ynjklyk eýläp, ganyňy gyzdryýarlar, ol eýle däl – bu beýle däl, – diýip... Emma siziň öý edaraňyz, Nikonor Iwanoviç, bu şertnamadan diňe peýda, sap girdeýji görýär. Ol puluny aýamaýar, – Korowýew töweregine göz gezdirip, başlygyň gulagyna pyşyrdady: – Millioner ol!

Terjimeçiniň bu teklibinde anyk amaly many bardy, ol many juda ýakymly bolsa-da, emma terjimeçiniň özi gepleýiş usuly bilen hem, geýim-gejimi, gözündäki hiç zada ýaramsyz pensnesi bilen hem asla ýakymsız adam bolup görünýärdi. Şoňa görä, başlygyň köňlünü nähilidir bir şüphe gemirýärdi, emma şeýle bolsa-da, teklibi kabul etjek boldy. Gep şeýledi, öý edarasında ýeter-yetmezçilik juda uludy. Güýze ýetip, öýleri bug bilen ýylatmak üçin mazut almalydy, emma munuň üçin gara köpüğem ýokdy. Ine, inturistiň berjek manady bilen müşgili aňsat etse boljakdy. Şuňa seretmezden, işbilemen, seresap Nikonor Iwanoviç bu meseläni ilki inturist býurosy bilen ylalaşmagyň gerekligini beýan etdi.

– Düşünýärin – diýip çyňsady Korowýew, – ylalaşman bolarmy, hökman ylalaşyň. Ine, telefon nomeri, Nikonor Iwanoviç, häziriň özünde ylalaşyň. Pul meselesinde hiç darykmaň – pyşyrdap dowam etdi ol, başlygy telefon duran otaga äkidip – şulardan ýonmasaň, kimden aljak! Siz onuň Nissadadaky willasyny görseňiz – alamat! Geljek ýyl ýazda daşary ýurda baranyňzda, ýörite onuňka girip geçiň – görüp agzyňz açylar! Inturist býurosy bilen şertnama telefon arkaly bir demde çözüldi, bu ýagdaý başlygy geň galdyrdy. Mälîm bolşuça, olar jenap Wolandyň Lihodeýewa degişli hususy jaýda ýaşamakçy bolýanyndan habardar ekenler, şeýlelikde muňa garşylyk

görkezmediler.

– Ana, laýyk boldy! – diýip, gygyrda Korowýew.

Onuň şaňy owazyndan halys başy aýlanan başlyk, öý edarasy 50-nji kwartirany artist Wolanda bir hepde müddete bermäge razydygyny aýdyp, azajyk endişeli pikirlenip, aýtdy:

– Gününe baş ýüz manatdan.

Korowýew başlygyň halys aňkasyny aşyrdy. Ol äpet pişiginiň ýeňil bökýänligi eşidilip duran ýatakhana ogrynda göz gyrpyp yşarat kyldy-da, gyryljak owaz bilen diýdi:

– Diýmek, bir hepde üç ýarym müň bolýar – şeýlemi?

Nikonor Iwanoviç Korowýewdan: «Bä-ä Nikonor Iwanoviç, içdäňiz-ä açık eken!» – diýen yşarata garaşypdy, emma ol bütinley başga hörpden gopdy: – Baý, şundanam bir pul bolarmy? Baş müň soraň, berer.

Nikonor Iwanoviç perişan ýyrşaryp, merhumyň stolynyň ýanyna nähili baranyny özem aňşyrmadı. Şol wagt Korowýew örän çalt hereket edip, ökdelik bilen bir demde iki nusgada şertnama taýarlady. Şondan soň ýatakhana tiz girip çykdy – şertnamanyň iki nusgasyna-da daşary ýurtly artist iri harplar bilen gol çekipdi. Bu şertnama başlygam gol çekdi. Korowýew ondan baş müň alany hakynda Nikonor Iwanoviçden dilhat sorady...

– Harplar bilen ýazyň, harplar bilen, Nikonor Iwanoviç!... Baş müň manat diýip... – soň bu möhüm geleşige degişli bolmadyk-Eýn, sweý, dreý! – diýip, baş desse täp-täze puly başlygyň öňüne taşlady. Şonda, Korowýewyň: «Ýerden tapsaň, – sanap al», «hasaply dost uzak gider» diýen ýaly, pullary sanalды.

Başlyk pullary sanap bolandan soň, Korowýewdan wagtláýyn ýazgy etmek üçin daşary ýurtly artistiň pasportyny sorady, soň pasporty hem, şertnamany hem, puly hem portfeline saldy-da, Korowýowdan utanjyrap, kontramarka sorady...

– Mundan aňsat iş ýok! – diýip paňkyldady Korowýew, – size näçe bilet gerek, Nikonor Iwanoviç, onkimi, on başmı?

Aňkyrap galan başlyk özüne we aýaly Pelageýa Antonowa diňe bir jübüt kontramarka ýetýär diýdi.

Korowýew şobada blaknot alyp, çakganlyk bilen öň hatardan iki adamlyk kontramarka ýazyp, ony çep eli bilen Nikonor Iwanoviçe berip, sag elindäki galyňlygy bir desse puly ussatlyk bilen

onuň jübsine saldy. Nikonor Iwanoviç pula göz gytagyny aýlady-da, çog dek gyzaryp, terjimeçiniň elini iterip başlady.

– Beýle zat mümkün däl... – diýip sakawlady ol.
– Raýymy gaýtarmaň – diýip, pyşyrdady Korowýew onuň gulagyna,
– bizde mümkün däl, emma daşary ýurtlarda mümkün. Siz ony ynýydarsyňyz, Nikonor Iwanoviç, bu ýagşy däl. Hyzmat etdiňiz ahyryny...

– Jenaýat hasaplanýar-da – diýip, – eşdiler-eşidilmez pyşyrdady başlyk töweregine garanjaklap.

– Shaýat ýog-a – diýip, pyşyrdady Korowýew onuň beýleki gulagyna, – özüňiz aýdyň, hany shaýat? Siz nähili adam?!

Şu wagt, soňra başlygyň tassyklaýşça, mugjyza ýüz berdi: şol bir desse puluň özi onuň portfeline girip gitdi. Soň nämüçindir birden ysgyny gaçan, halsyz başlyk özünü basgańčakda gördü. Onuň beýnisinde dürli-dümen hyýallar möwüt urýardy. Bu hyýallar içinde Nissadaky willa hem, baş öwredilen pişik hem bardy, üstesine-de onuň bagtyna, şayatlar ýokdy. Şeýdip aýlanyp durşuna, birden kontromarka üçin Pelageýa Antonowna hoşal bolar diýip köňlünden geçirdi. Bular üzlem-saplam pikirlerdi, emma, umuman, hoş ýakýardy. Emma muňa garamazdan, başlygyň kalbynyň törüne nähilidir bir iňne sünjülip durdy. Bu ynýalyksyzlyk iňnesidi. Mundan daşgary, şu ýerde, basgańčakda birden başlygyň beýnisinde: «Dur, gapy sürgüçlenen bolsa, terjimeçi kabineté nädip girdikä? Nämüçin ol, ýagny Nikonor Iwanoviç, ondan soramady?!» – diýen pikirden başy çasdy. Başlyk kän mahallap basgańcagyň üstünde goýun ýaly, basgańcaga seredip durdy, ahyry muňa perwaý etmezligi bu biderek sowal bilen başyny agyrtazmazlyga karar kyldy...

Başlygyň jaýdan çykany hem şoldy, içerden pessaý ses eşidildi:

– Maňa ýaramady bu Nikonor Iwanoviç. Ol barypýatan kezzap hem hilegar. Ony gaýdyp bu ýerde gelmez ýaly etmek bolmazmy?
– Messir, siz buýruk berseňiz, bolany!.. – diýip niredendir Korowýewyň sesi geldi, – emma indi sesi sandyraman, arassa we owazly gepleýärди.

Soňra bu lagnaty terjimeçi telofonly ottagda peýda boldy, telefon nomerini ýygnap, naýynjar ses bilen gepläp başlady:

– Allo! Size şuny mälim etmegi öz borjum diýip bilyärin:

Sadowaýa köçesindäki üç ýüz ikinji – bis öý toplumynyň başlygy Nikonor Iwanoviç Bosoý wolýuta söwdasyny edip ýör. Aýny şu wagtda onuň otuz bäsiniji kwartirasynda, hajathanasyndaky wentiliýasiýa tüýnüğinde gazete dolangy dört yüz dollar gizlengi dur. Bu gepleýän – ýokarda aýdylan öýüň on birinji kwartirasynda ýasaýan Timofeý Kwassow men. Yöne meniň adymy pynhan saklamagyňzy haýyş edýärin. Çünkü ýokarda ady agzalan başlygyň kasas almagyndan gorkýaryn.

Şeýle diýip trupkany asyp goýdy deýýus.

Şondan soň 50-nji kwartirada nämeleriň bolany mälim däl, ýöne Nikonor Iwanoviçiňkide bolan ahwallar bize mälim. Başlyk öz kwartirasynda hajathana girip, gapynyň ilgençegini ildirdi-de, portfelinden terjimeçiniň zor bilen beren bir desse pulny sanap, dört yüz manatdygyny anyklady. Nikonor Iwanoviç puly gazýet bölegine dolap, howa sorgujynyň tüýdüğine dykdy. Baş minutdan soň başlyk özüniň ykjamja iýmekhanasynda stol başında oturdy. Onuň ömür ýoldaşy yhlas bilen kesişdirilen, üstüne gök sogan galyň sepilen bir tabak selýodkany aşhanadan alyp çykdy. Nikonor Iwanoviç bir bulgur arak guýup içdi, ikinji bulguram dolduryp içdi-de, dürtgүjine bir sünjende üç bölek selýodkany aldy.. Şu wagtam gapyň jaňy jyňnyrdady. Pelageýa Antonowna şu pursatda bugaryp duran pitini iýmekhana göterip girende, pitä bir seredende, içinde näme barlygyny, elwan reňkli goýy kelem çorbada jahanda iň datly tagam – yü'lük barlygyny duýmak kyn däldi. Nikonor Iwanoviç tüýküligini ýuwdup, köpek ýaly hyrlady.

– Eý, peder näletler! Arkaýyn iýip-içmäge-de goýmaýarlar. Hiç kimi goýberme, men ýok, men öýde ýok. Jaý meselesi bolsa, aýt, başymy agyrmasynlar. Bir hepdeden ýygnak boljak. Nikonor Iwanoviçiň aýaly daşky girelgä dazlap çykyp gitdi, ol bolsa ot üfleýän köli ýatladýan kelem çorbasyndan çemçe bilen uzynlygyna döwlen yü'lük süňkuni sözüp aldy. Edil şol wagt bu ýere iki kişi girdi, olar bilen gelen Pelageýa Antonownanyň reňki çuw akdy. Olara gözü düşenden, Nikonor Iwanoviçiň hem reňki agaryp, ýerinden galdy.

– Hajathana nirede? – diýip, gyşyk ýakaly ak köýnek geýen birinji graždanın aladaly äheňde sorady. Nahar stolunda bir

zat «tyrk» etdi. (Nikonor Iwanovičiň elinden çemcesi gaçdy).

– Bärde, bärde – diýdi çalt gepläp Pelageýa Antonowna. Gelenler derrew şol taýa okduryldylar.

– Nämé gep bar? – diýip, pessaý sorady Nikonor Iwanoviç gelenleriň yzyndan ýöräp, – biziň öýümizde şübheli zat ýokdur... Bagışlaň... dokumentleriňiz...

Birinji adam gidip barşyna Nikonor Iwanoviçe dokument görkezdi, ikinji bolsa şol pursatda hajathanada, kürsä cykyp, howa sorujynyň tüýnüğine elini sokupdy. Nikonor Iwanovičiň gözi garaňkyrady. Gazeti açylar, onda manat däl-de, bir gojanyň suraty çekilen gök bolup gök däl, ýaşyl bolup ýaşyl däl, nätanyş pullar cykdy. Emma bularyň bary Nikonor Iwanoviçe çala-çula göründi, çünkü onuň göz öňünde bırhili tegmiller gaýyp ýordi.

– Wentilýasiýa tüýnüğinde dollarlar, – oýa batyp diýdi birinji we Nikonor Iwanoviçden mylaýym tüýsde sorady:

– Paket siziňkimi?

– Ýok! – diýip jogap berdi Nikonor Iwanoviç gorkunçly owaz bilen; – duşmanlaryň işi bu!

– Şeýle-de bolýar – diýip, ylalaşdy birinji adam, soň mylaýymlyk bilen dowam etdi: – Yeri, indi galanlaryny-da tabşyrmak gerek.

– Mende zat ýok! Ýok, Hudaý hakyna, elimde-de saklap görmändim şeýle närsäni! – diýip, cyny bilen gepledı başlyk. Ol ysgabyň öňüne ylgap baryp, onuň çekmesini tarkyldadyp çekdi, ondan portfelini alyp, açyp görüp, bir-birine gowuşmaýan gepleri gygyryp başlady:

– Ine, şertnama... kezzap terjimeciň salyp goýany... Korowýew... pensne dakynan!

Ol portfelini açyp, içine seretdi, soň elini sokup, reňki gögerdi, portfel kelem çorba gaçdy. Portfelde hiç närse: Stýopanyň haty hem, şertnama hem, pul hem, kontramarka hem ýokdy. Mahlasy, epleme metrden başga hiç zat galmandy.

– Dostlar! – birden özünü tutup bilmän gygyryp goýberdi başlyk, – tutuň olary! Biziň öýümize al-arwahlar aralaşypdyr. Edil şu mahal Pelageýa Antonownanyň gözüne nämé görnenini bilemezok, ýöne ol birden ellerini bir-birine urup çyňkyrdy:

– Waý, Iwaniç, toba kyl! Günäňi ýeňlederler!
Gözlerine gan guýlan Nikonor Iwanoviç aýalynyň kellesine
ýumruk çenäp: – Haý, nälet siňen samsyk – diýip hyrlady.
Şundan soň ol gowşap, oturgyja çökdi, meger, takdyra men beren
bolsa gerek.

Şol wagt synçgawlyk derdine ýolgan Timofeý Kondratýewiç
Kwassow başlygyň öýüniň bosagasynda durup, gapynyň açar
deşiginden, ogry ýaly bolup, kä seredýärdi, käte, gulak tutup,
diň salýardy.

Ýene bäs minutdan bu öýüň şu wagtda howluda jem bolan
ýasaýjylary başlygyň iki kişi bilen göni derwezä tarap ýol
alanyny gördü. Olaryň gepine görä, Nikonor Iwanoviçiň reňki ak
esgi ýaly agarypdyr, serhoş ýaly entirekläp, bir zatlary
hüňürdäp, geçip gidenmiş. Ýene bir sagatdan soň nämälim bir
adam on birinji kwartira gelip girdi, şol mahal Timofeý
Kondratýewiç goňşularyna başlygy nädip ele salandyklary hakda
uly keýp bilen tolgunyp, hezil edip, agyz köpürjikledip hekaýa
edýärdi. Gelen adam Timofeý Kondratýewiçi barmagy bilen
aşhanadan gapynyň çykalgasyna tarap ümledi, oňa bir zatlar
diýdi, soň olaryň ikisem gaýyp boldy. Romanlar